

Pr Katrin Kaarma
peadirektor
Tööinspeksioon
ti@ti.ee

Teie 1.02.2010 nr 1-05/152-1
Õiguskantsler 26.02.2010 nr 7-7/100147/1001092

Soovitus õiguspärasuse ja hea halduse tava järgimiseks

Lugupeetud proua peadirektor

Täna Teie ametkonda meeldiva koostöö eest kontrollkäigu ettevalmistamisel ja läbiviimisel.

Kontrollkäik Tööinspeksiooni toimus 11.02.2010. Soovisin kontrollkäigu raames saada ülevaadet, kas ja kuidas järgib Tööinspeksioon isikute pöördumistele vastamisel põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava. Ülevaate saamiseks tutvusid minu nõunikud dokumentide loetelu alusel valitud inspeksiooni 2009. aasta asjaajamistoimikutega ja dokumendiregistriga.

Mul on heameel, et Tööinspeksioon on isikute pöördumistele vastamisel reeglina järginud põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava. Samuti väärrib tunnustamist asjaolu, et inspeksiooni ametnikele ei tundu inimese pöördumisele vastamise tähtaja järgimine pelgalt formaalsusena, vaid inimesele on vastatud reeglina kiiresti.

Soovin siiski juhtida Teie tähelepanu dokumendiregistrit ja töövaidluskomisjonile esitatud avalduse läbivaatamist puudutavatele küsimustele.

Esiteks, käesoleval ajal ei ole Tööinspeksiooni dokumendiregistri kaudu tagatud juurdepääs juurdepääsupiiranguta elektroonilistele dokumentidele. Vastav nõue on sätestatud avaliku teabe seaduse § 12 lõikes 4¹. Soovitan Tööinspeksioonil edaspidiselt võimaldada dokumendiregistri kaudu juurdepääs juurdepääsupiiranguteta elektroonilistele dokumentidele.

Teiseks valmistab muret töövaidluskomisjonidele esitatud avalduste läbivaatamisega seonduv. On teada, et enamik töövaidluskomisjone ei suuda järgida avalduste läbivaatamisel individuaalse töövaidluse lahendamise seaduse (ITVS) § 16 lõikes 1 sätestatud tähtaega.¹ ITVS § 16 lõike 1 kohaselt tuleb töövaidluskomisjonile esitatud avaldus töövaidluskomisjonis läbi vaadata hiljemalt ühe kuu jooksul, arvates avalduse saabumisele järgnevast päevast.

¹ Töövaidluste statistika 2009.a III kvartalis, kättesaadav arvutivõrgus:
http://www.ti.ee/public/files/TV_IIIkv_2009.pdf.

Tuleb märkida, et põhiseaduse §-st 14 tuleneb igäühe õigus korraldusele ja menetlusele. Selle üheks osaks on isiku õigus heale haldusele². Üheks hea halduse (ning ka õiglase õigusemõistmise) põhimõtteks on ka tegutsemine mõistliku aja jooksul³. Teisisõnu on inimesel õigus eeldada, et teda puudutav küsimus otsustatakse mõistliku aja möödudes ning küsimuse lahendamise ega viivitata ega venitata põhjendamatult. Avaliku võimu organ on kohustatud oma ülesandeid täites pidama kinni seaduses ettenähtud tähtaegadest.

Seega, juhul kui seadus näeb ette menetluse teostamiseks kindla tähtaja, tuleb menetluse teostamisel lähtuda eelkõige konkreetse asja keerukusest, tegutsedes viivitamatult, kuid jäädes õigustloovas aktis esitatud tähtaja raamesse. Eeltoodust tulenevalt juhul, kui töövaidluskomisjonid ei järgi neile esitatud avalduste läbivaatamisel ITVS § 16 lõikes 1 sätestatud tähtaega, tuleb nende tegevust pidada õigusvastaseks.

Mõistan, et töövaidluskomisjonidel ei ole käesoleval ajal võimalik töövaidlusi läbi vaadata individuaalse töövaidluse lahendamise seaduses sätestatud tähtaja jooksul. Põhjusteks võivad olla lahendatavate asjade arv ja keerukus ühelt poolt ning selle töö tegemiseks ettenähtud isikute (töövaidluskomisjonide) arv teiselt poolt. Samas leian, et töövaidluste läbivaatamiseks ettenähtud isikute (töövaidluskomisjonide) arvuga ei saa siiski õigustada seaduses sätestatud tähtjast kõrvalekaldumist. Olen seisukohal, et isik peab töösuhetest tulenevate vaidluste osas saama lahenduse mõistliku aja jooksul ja seetõttu soovitan Teil koostöös Sotsiaalministeeriumiga kiiremas korras võtta kasutusele meetmed, näiteks suurendades töövaidluste läbivaatamiseks ettenähtud isikute (töövaidluskomisjonide) arvu, tagamaks töösuhetest tulenevate vaidluste läbivaatamine mõistliku aja jooksul. Juhul kui individuaalse töövaidluse lahendamise seaduses sätestatud tähtaegade järgimine on ebareaalne aga näiteks lahendatavate asjade keerukuse tõttu, tuleb vastavalt muuta individuaalse töövaidluse lahendamise seadust.

Ootan Teie vastust minu soovitusel täitmise kohta võimalusel 30 päeva jooksul alates käesoleva kirja saamisest. Täna veel kord Teie ametkonda igakülgse koostöö eest kontrollkäigu läbiviimisel ning soovin Teile jõudu ja edu.

Lugupidamise ja parimate soovidega

/allkirjastatud digitaalselt

Indrek Teder

Koopia: Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Kristel Lekko 693 8443, e-post: kristel.lekko@oiguskantsler.ee

Martin Pedosk 693 8436, e-post: martin.pedosk@oiguskantsler.ee

Aare Reenumägi 693 8403, e-post: aare.reenumagi@oiguskantsler.ee

² RKPKo 17.02.2003, nr 3-4-1-1-03, punktid 12 ja 16: "Kuigi PS § 14 on sõnastatud objektiivselt, tulenevad sellest sätestest ka subjektiivsed õigused, sh üldine põhiõigus korraldusele ja menetlusele [...] Euroopa õigusruumis tunnustatud põhimõtete analüüs viib järeldusele, et PS-st tuleneb isiku õigus heale haldusele, mis on üks põhiõigustest."

³ Vt ka nt RKHKo 13.10.2005, nr 3-3-1-44-05, p 15; 29.03.2006, nr 3-3-1-81-05, p 8: "Isikul on omandireformi raames subjektiivne õigus asja otsustamisele mõistliku aja jooksul." RKHKo 11.12.2006, nr 3-3-1-61-06, p 20; 05.03.2007, nr 3-3-1-102-06, p 21.